

Zadeva C-47/21

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

28. januar 2021

Predložitveno sodišče:

Landgericht Ravensburg (Nemčija)

Datum predložitvene odločbe:

8. januar 2021

Tožeči stranki:

F. F.

B. A.

Toženi stranki:

C. Bank AG

Bank D. K. AG

Predmet postopka v glavni stvari

Potrošniška kreditna pogodba – Informacije, ki se morajo vključiti – Direktiva 2008/48/ES – Pravica do odstopa – Izguba pravice do odstopa – Zloraba pravice do odstopa – Potrošnikova obveznost vnaprejšnje izpolnitve pri vrnitvi prejetih izpolnitev po obvestilu o odstopu – Pravica sodnika posameznika, da pri Sodišču vloži predlog za sprejetje predhodne odločbe

Predmet in pravna podlaga predloga

Razlaga prava Unije, člen 267 PDEU

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Glede fikcije zakonitosti v skladu s členom 247(6)(2), tretji stavek, in (12)(1), tretji stavek, Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (zakon o uvedbi civilnega zakonika, v nadaljevanju: EGBGB):

(a) Ali sta člena 247(6)(2), tretji stavek, in 247(12)(1), tretji stavek, EGBGB v delu, v katerem določata, da pogodbeni pogoji, ki so v nasprotju z zahtevami iz člena 10(2)(p) Direktive 2008/48/ES, zadostijo zahtevam iz člena 247(6)(2), prvi in drugi stavek, EGBGB in iz člena 247(12)(1), drugi stavek, točka 2(b), EGBGB, nezdružljiva s členoma 10(2)(p) in 14(1) Direktive 2008/48/ES?

Če je odgovor na to vprašanje pritrdilen:

(b) Ali iz prava Unije, zlasti iz členov 10(2)(p) in 14(1) Direktive 2008/48/ES, izhaja, da se člena 247(6)(2), tretji stavek, in 247(12)(1), tretji stavek, EGBGB ne uporabljata v delu, v katerem določata, da pogodbeni pogoji, ki so v nasprotju z zahtevami iz člena 10(2)(p) Direktive 2008/48/ES, zadostijo zahtevam iz člena 247(6)(2), prvi in drugi stavek, EGBGB in iz člena 247(12)(1), drugi stavek, točka 2(b), EGBGB?

Ne glede na odgovor na vprašnji 1(a) in 1(b):

2. Glede informacij, ki se morajo vključiti, v skladu s členom 10(2) Direktive 2008/48/ES:

(a) Ali je treba člen 10(2)(p) Direktive 2008/48/ES razlagati tako, da mora biti znesek dnevnih obresti, ki ga je treba navesti v kreditni pogodbi, mogoče izračunati na podlagi pogodbene posojilne obrestne mere, navedene v pogodbi?

(b) Glede člena 10(2)(r) Direktive 2008/48/ES:

(aa) Ali je treba to določbo razlagati tako, da morajo biti informacije o nadomestilu, ki se zaračuna pri predčasnem odplačilu posojila, navedene v kreditni pogodbi, tako natančne, da lahko potrošnik vsaj približno izračuna višino tega nadomestila, ki se zaračuna?

(če je odgovor na predhodno vprašanje pritrdilen)

(bb) Ali člen 10(2)(r) in člen 14(1), drugi stavek, Direktive 2008/48/ES nasprotujeta nacionalni ureditvi, v skladu s katero se v primeru nepopolnih informacij v smislu člena 10(2)(r) Direktive 2008/48/ES rok za odstop kljub temu začne ob sklenitvi pogodbe in zgolj preneha obstajati pravica dajalca kredita do nadomestila za predčasno odplačilo kredita?

- (c) Ali je treba člen 10(2)(l) Direktive 2008/48/ES razlagati tako, da je treba obrestno mero zamudnih obresti, veljavno ob sklenitvi kreditne pogodbe, sporočiti kot absolutno število ali kot absolutno število navesti vsaj veljavno referenčno obrestno mero (v obravnavani zadevi temeljno obrestno mero v skladu s členom 247 Bürgerliches Gesetzbuch (civilni zakonik, v nadaljevanju: BGB)), na podlagi katere se z upoštevanjem pribitka (v obravnavani zadevi pet odstotnih točk v skladu s členom 288(1), drugi stavek, BGB) ugotovi veljavna obrestna mera zamudnih obresti, in ali je treba potrošnika seznaniti z referenčno obrestno mero (temeljno obrestno mero) in njeno spremenljivostjo?
- (d) Ali je treba člen 10(2)(t) Direktive 2008/48/ES razlagati tako, da morajo biti v besedilu kreditne pogodbe navedeni bistveni formalni pogoji za uporabo izvensodnih postopkov pritožbe in drugih pravnih sredstev?

Če je odgovor vsaj na eno od zgornjih vprašanj od 2(a) do 2(d) pritrdilen:

- (e) Ali je treba člen 14(1), drugi stavek, točka (b), Direktive 2008/48/ES razlagati tako, da rok za odstop začne teči le, če so bile informacije v skladu s členom 10(2) Direktive 2008/48/ES podane v celoti in pravilno?

Če je odgovor nikalen:

- (f) Katera so upoštevana merila za to, da rok za odstop začne teči, kljub temu da informacije niso bile podane v celoti ali pravilno?

Če je odgovor na zgornje vprašanje 1(a) in/ali vsaj na eno od vprašanj od 2(a) do 2(d) pritrdilen:

3. Glede izgube pravice do odstopa v skladu s členom 14(1), prvi stavek, Direktive 2008/48/ES:

- (a) Ali se pravica do odstopa v skladu s členom 14(1), prvi stavek, Direktive 2008/48/ES lahko izgubi?

Če je odgovor na to vprašanje pritrdilen:

- (b) Ali gre pri izgubi za časovno omejitev pravice do odstopa, ki mora biti urejena v parlamentarnem zakonu?

Če je odgovor nikalen:

- (c) Ali izguba v subjektivnem smislu predpostavlja, da je potrošnik vedel, da njegova pravica do odstopa še vedno obstaja, oziroma da je pri tem, da za to ni vedel, šlo vsaj za njegovo hudo malomarnost?

Če je odgovor nikalen:

- (d) Ali možnost dajalca kredita, da kreditojemalcu naknadno poda informacije v skladu s členom 14(1), drugi stavek, točka (b), Direktive 2008/48/ES in s tem sproži tek roka za odstop, nasprotuje uporabi pravil o izgubi v skladu z načelom dobre vere?

Če je odgovor nikalen:

- (e) Ali je to združljivo z ustaljenimi načeli mednarodnega prava, na katera so nemška sodišča vezana v skladu z ustavo?

Če je odgovor na to vprašanje pritrdilen:

- (f) Kako mora nemški uporabnik prava razrešiti konflikt med zavezujočimi zahtevami mednarodnega prava in zahtevami Sodišča Evropske unije?

4. Glede stališča, da gre za zlorabo pravice potrošnika do odstopa v skladu s členom 14(1), prvi stavek, Direktive 2008/48/ES:

- (a) Ali uveljavljanje pravice do odstopa v skladu s členom 14(1), prvi stavek, Direktive 2008/48/ES lahko pomeni zlorabo?

Če je odgovor na to vprašanje pritrdilen:

- (b) Ali gre pri tem, ko se izhaja iz zlorabe pravice do odstopa, za omejitev te pravice, ki mora biti urejena v parlamentarnem zakonu?

Če je odgovor nikalen:

- (c) Ali se pri tem, ko se izhaja iz zlorabe pravice do odstopa, v subjektivnem smislu predpostavlja, da je potrošnik vedel, da njegova pravica do odstopa še vedno obstaja, oziroma da je pri tem, da za to ni vedel, šlo vsaj za njegovo hudo malomarnost?

Če je odgovor nikalen:

- (d) Ali možnost dajalca kredita, da kreditojemalcu naknadno poda informacije v skladu s členom 14(1), drugi stavek, točka (b), Direktive 2008/48/ES in s tem sproži tek roka za odstop, nasprotuje stališču, da gre za zlorabo pravice do odstopa v skladu z načelom dobre vere?

Če je odgovor nikalen:

- (e) Ali je to združljivo z ustaljenimi načeli mednarodnega prava, na katera so nemška sodišča vezana v skladu z ustavo?

Če je odgovor na to vprašanje pritrdilen:

- (f) Kako mora nemški uporabnik prava razrešiti konflikt med zavezujočimi zahtevami mednarodnega prava in zahtevami Sodišča Evropske unije?
5. Ne glede na odgovore na zgornja vprašanja:
- (a) Ali je združljivo s pravom Unije, zlasti s pravico do odstopa v skladu s členom 14(1), prvi stavek, Direktive 2008/48/ES, če na podlagi nacionalnega prava v primeru kreditne pogodbe, povezane s prodajno pogodbo, po potrošnikovem veljavnem uveljavljanju pravice do odstopa v skladu s členom 14(1) Direktive 2008/48/ES
- (aa) pravica potrošnika nasproti dajalcu kredita do vračila plačanih obrokov posojila učinkuje šele, ko je potrošnik dajalcu kredita vrnil kupljeni predmet ali dokazal, da mu ga je poslal?
- (bb) tožba, ki jo potrošnik po vrnitvi kupljenega predmeta vloži zaradi vračila plačanih obrokov posojila, velja za trenutno neutemeljeno in jo je treba zavrniti, če dajalec kredita s sprejetjem kupljenega predmeta ni prišel v zamudo s sprejetjem izpolnitve?

Če je odgovor nikalen:

- (b) Ali iz prava Unije izhaja, da se nacionalni ureditvi, opisani pod točko (a)(aa) in/ali (a)(bb), ne uporabljata?

Ne glede na odgovore na zgornja vprašanja od 1 do 5:

6. Ali člen 348a(2), točka 1, ZPO v delu, v katerem se nanaša tudi na sprejemanje predložitvenih odločb na podlagi člena 267, drugi odstavek, PDEU, ni združljiv s pristojnostjo nacionalnih sodišč, da predložijo vprašanja v predhodno odločanje Sodišču na podlagi člena 267, drugi odstavek, PDEU in se zato ne uporablja za sprejemanje predložitvenih odločb?

Navedene določbe prava Unije

Direktiva 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive Sveta 87/102/EGS (v nadaljevanju: Direktiva 2008/48), zlasti člen 10(2), točke (l), (p), (r) in (t), in člen 14(1)

Navedene nacionalne določbe

Grundgesetz (nemška ustava, GG), zlasti člen 25

Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (zakon o uvedbi civilnega zakonika, EGBGB), člen 247(3), (6), (7) in (12)

Bürgerliches Gesetzbuch (civilni zakonik, BGB), zlasti členi 242, 247, 273, 274, 288, 295, 322, 355, 356b, 357, 357a, 358, 495 in 502

Zivilprozessordnung (zakon o civilnem postopku, ZPO), člen 348a

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka

- 1 Podlaga za obravnavani predlog za sprejetje predhodne odločbe sta dve različni dejanski stanji.
- 2 V prvem primeru je tožeča stranka s toženo stranko 12. aprila 2017 sklenila pogodbo o posojilu za nakup rabljenega vozila za zasebno uporabo pri prodajalcu vozil. Prodajalec je pri pripravi in sklenitvi posojilne pogodbe nastopal v vlogi kreditnega posrednika tožene stranke in uporabljal obrazce pogodb, ki jih je priskrbela tožena stranka. V skladu s posojilno pogodbo je kupnina znašala 14.880 EUR, po odbitku pologa v višini 2000 EUR pa se je preostala kupnina v višini 12.880 EUR financirala s posojilom. Skupaj z obrestmi v višini 944,37 EUR je morala torej tožeča stranka toženi stranki vrniti 13.824,37 EUR.
- 3 V sklenjeni pogodbi je bilo v zvezi s pravico tožeče stranke do odstopa navedeno:
„Pravica do odstopa
Posojilojemalec lahko svojo izjavo volje za sklenitev pogodbe prekliče v 14 dneh brez navedbe razlogov. Rok začne teči po sklenitvi pogodbe, vendar šele po tem, ko je posojilojemalec prejel vse obvezne informacije v skladu s členom 492(2) BGB (Bürgerliches Gesetzbuch; civilni zakonik, v nadaljevanju: BGB) (na primer informacije o vrsti posojila, neto znesku posojila, trajanju pogodbe) [...]“
- 4 Poleg tega so bile pod naslovom „Posebnosti pri drugih pogodbah“ podane informacije o povezanih pogodbah, ki pa za tožečo stranko niso bile pomembne, ker takih pogodb ni sklenila.
- 5 Tožeča stranka je sprva redno plačevala dogovorjene obroke, z elektronskim sporočilom z dne 1. aprila 2020 pa je preklicala svojo izjavo volje za sklenitev posojilne pogodbe. Tožeča stranka meni, da je odstop veljaven, saj naj rok za odstop zaradi napačnih informacij glede odstopa in obveznih informacij ne bi začel teči. Predlaga, naj se ugotovi, da zaradi in od svojega obvestila o odstopu na podlagi posojilne pogodbe ne dolguje niti obresti niti odplačil glavnice. Tožeča stranka za primer, da bo s tem ugotovitvenim zahtevkom uspela, predlaga, naj se ji vrnejo doslej plačani obroki posojila in polog, ki ga je plačala prodajalki, skupno znesek v višini 10.110,11 EUR, ki naj se plača po izročitvi kupljenega vozila, in sodišču predlaga, naj ugotovi, da je tožena stranka s sprejetjem vozila prišla v zamudo s sprejetjem izpolnitve.
- 6 Tožena stranka predlaga, naj se tožba zavrne. Tožeči stranki naj bi pravilno podala tako informacije glede odstopa kot tudi vse obvezne informacije. Za informacije

glede odstopa naj bi uporabila zakonsko določeni vzorec in naj bi se zato lahko sklicevala na člen 247(6)(2), prvi in tretji stavek, EGBGB (tako imenovana fikcija zakonitosti), tako da naj bi se rok za odstop že iztekel.

- 7 Tožena stranka podredno, v nasprotni tožbi, predlaga, naj se tožeči stranki naloži plačilo nadomestila vrednosti v višini 7843 EUR in naj se ugotovi, da mora tožeča stranka v znesku, ki presega znesek 7843 EUR, plačati nadomestilo za zmanjšano vrednost vozila, ki je posledica ravnanja z vozilom, ki ni bilo nujno potrebno za določanje narave, lastnosti in delovanja vozila. Tožena stranka zahtevke za plačilo zneska, ki presega znesek 7843 EUR, utemeljuje z zmanjšano vrednostjo vozila v višini 7843 EUR, do katere je že prišlo. Tožeča stranka ugovarja nasprotni tožbi.
- 8 Drugi primer je v glavnem enak prvemu. V drugem primeru je bilo v zvezi s pravico tožeče stranke do odstopa navedeno:

„Pravica do odstopa

Svojo izjavo volje za sklenitev pogodbe lahko prekličete v 14 dneh brez navedbe razlogov. Rok začne teči po sklenitvi pogodbe, vendar šele po tem, ko ste prejeli vse obvezne informacije v skladu s členom 492(2) BGB (Bürgerliches Gesetzbuch; civilni zakonik, v nadaljevanju: BGB) (na primer informacije o vrsti posojila, neto znesku posojila, trajanju pogodbe) [...]“

- 9 Poleg tega so bile pod naslovom „Posebnosti pri drugih pogodbah“ podane informacije o povezanih pogodbah, ki pa za tožečo stranko niso upoštevne, ker takih pogodb ni sklenila. Za razliko od prvega primera pa je tukaj navedena omejitev „če so bile sklenjene“.
- 10 Tudi v tem primeru je tožeča stranka preklicala izjavo volje za sklenitev posojilne pogodbe.
- 11 Tožeča stranka meni, da je odstop veljaven, saj naj rok za odstop zaradi napačnih informacij glede odstopa in obveznih informacij ne bi začel teči. Zato od tožene stranke zahteva, da ji vrne doslej plačane obroke posojila in polog, ki ga je plačala prodajalcu, kar naj plača po izročitvi kupljenega vozila, sodišču pa predlaga, naj ugotovi, da je tožena stranka s sprejetjem vozila prišla v zamudo s sprejetjem izpolnitve in da od vročitve obvestila o odstopu ni več upravičena do obresti in odplačil glavnice, ki jih določa pogodba.
- 12 Tožena stranka predlaga, naj se tožba zavrne. Tožeči stranki naj bi pravilno podala tako informacije glede odstopa kot tudi vse obvezne informacije. Za informacije glede odstopa naj bi uporabila zakonsko določeni vzorec in naj bi se zato lahko sklicevala na člen 247(6)(2), prvi in tretji stavek, EGBGB, tako da naj bi se rok za odstop že iztekel. Podredno zatrjuje, da ravnanje tožeče stranke pomeni zlorabo prava, saj tožeča stranka na podlagi okoliščine, ki jo lahko jasno prepozna (katere povezane pogodbe so bile sklenjene in katere niso bile sklenjene), izpodbija veljavnost informacij glede odstopa, čeprav je te ne zavajajo, in tožeča stranka poleg tega še naprej uporablja vozilo, ne da bi ga v okviru svoje obveznosti

vnapijše izpolnitve toženi stranki ponudila na način, ki upravičuje zamudo tožene stranke s sprejetjem izpolnitve. Poleg tega naj bi tožeča stranka neupravičeno zavračala pravico do nadomestila vrednosti, ki jo ima tožena stranka v primeru razdrta pogodbe. Tožena stranka podredno, če bi sodišče presodilo, da je tožba utemeljena, predlaga, naj se tožeči stranki naloži vrnitev kupljenega vozila in ugotovi, da mora plačati nadomestilo za zmanjšano vrednost vozila, ki je posledica ravnanja z vozilom, ki ni bilo nujno potrebno za določanje narave, lastnosti in delovanja vozila. Tožeča stranka predlaga, naj se ugotovi, da ji ni treba plačati nadomestila vrednosti, ki ga zahteva tožena stranka.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga

- 13 Uspeh tožb je odvisen od tega, ali je bil odstop od posojilnih pogodb veljaven in ali se lahko toženi stranki po potrebi sklicujeta na ugovor izgube ali na ugovor zlorabe pravice do odstopa.
- 14 Predložitveno sodišče glede posameznih vprašanj za predhodno odločanje navaja:
- 15 Vprašanji 1(a) in (b): pogoj za veljavnost obvestila tožeče stranke o odstopu je, da se dvotedenski rok za odstop, določen v členu 355(2), prvi stavek, BGB, v času obvestila o odstopu še ni iztekel. V skladu s členom 356b(2), prvi stavek, BGB rok za odstop ne začne teči, če kreditna pogodba ne vsebuje popolnih obveznih informacij v skladu s členoma 492(2) in 247, od (6) do (13), EGBGB. V takem primeru začne rok v skladu s členom 356b(2), drugi stavek, BGB teči šele, ko se obvezne informacije naknadno podajo. V obravnavanem primeru bi bilo treba iz nepopolnih obveznih informacij izhajati zlasti, če informacija glede odstopa ni bila pravilno posredovana ali če vsaj ena od zakonsko predpisanih informacij v kreditni pogodbi ni bila podana v celoti ali pa ni bila podana pravilno.
- 16 V primeru nepopolnih obveznih informacij bi bil odstop načeloma dopusten, saj nemško pravo za potrošniške kreditne pogodbe ne določa ugasnitve pravice do odstopa. Nacionalni zakonodajalec se je namerno odločil za časovno neomejeno pravico do odstopa od pogodbe.
- 17 Zato bi bilo treba v obravnavanem primeru iz nepopolnih obveznih informacij izhajati zlasti, če informacija glede odstopa v skladu s členom 247(6)(2) in (12)(1) EGBGB ni bila podana pravilno.
- 18 Vendar člen 247(6)(2), tretji stavek, in člen 247(12)(1), tretji stavek, EGBGB določata, da pogodbeni pogoj, ki je poudarjen in ima jasno obliko ter ustreza vzorcu v skladu s Prilogo 7 k členu 247(6)(2) in (12)(1) EGBGB, ustreza zahtevam iz členov 247(6)(2), prvi in drugi stavek, in 247(12)(1), drugi stavek, točka 2(b), EGBGB (tako imenovana fikcija zakonitosti).
- 19 Vendar predložitveno sodišče meni, da ta fikcija zakonitosti ni združljiva s sodbo z dne 26. marca 2020, Kreissparkasse Saarlouis (C-66/19, EU:C:2020:242). Sledijo trditve, ki se v glavnem ujemajo s trditvami v zvezi z vprašanjema 1(a) in

(b) iz točk od 10 do 15 povzetka predloga za sprejetje predhodne odločbe v zadevi C-336/20, na katere se predložitveno sodišče na tem mestu sklicuje.

- 20 Predložitveno sodišče poleg tega preučuje nedavno odločbo Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče, Nemčija, v nadaljevanju: BGH) z dne 27. oktobra 2020, v kateri je BGH (zvezno vrhovno sodišče) pomembno razširilo tako imenovano fikcijo zakonitosti. BGH (zvezno vrhovno sodišče) je v tej odločbi sicer opustilo svojo dosedanje sodno prakso, v skladu s katero gre pri naštevanju primerov obveznih informacij s sklicevanjem na člen 492(2) BGB v vzorčni informaciji glede odstopa za informacijo v jasnem in razumljivem jeziku. Vendar BGH (zvezno vrhovno sodišče) poudarja, da lahko pomeni zlorabo prava, če se potrošnik sklicuje na neobstoje fikcije zakonitosti, čeprav je lahko v konkretnem primeru jasno prepoznal, da gre za odstopanje od vzorca, ki se mu zato ni zdelo pomembno.
- 21 Stališče BGH (zvezno vrhovno sodišče), v skladu s katerim lahko sklicevanje na neobstoje fikcije zakonitosti pomeni zlorabo prava že, če je mogoče prepoznati nepravilnosti v informaciji glede odstopa, pomeni, da se v primeru obvestila o odstopu od potrošniške posojilne pogodbe, poslanega več kot 14 dni po sklenitvi pogodbe, praviloma prizna varstvo pred odstopom od pogodbe. Potrošnik lahko pogosto jasno prepozna odstopanje od vzorčne informacije glede odstopa. To bi pomenilo, da je veljavno uveljavljanje pravice do odstopa možno le še izjemoma.
- 22 S to razlago zakona v kombinaciji z razširjanjem izjeme na podlagi nacionalnega prava, ki ga opravljajo sodišča, je pravica potrošnika do odstopa, ki jo zagotavlja pravo Unije, nazadnje skoraj popolnoma izničena, zaradi česar je po mnenju predložitvenega sodišča zadevni direktivi tako kot v primeru kršitve splošnih načel prava Unije verjetno treba pripisati neposredni učinek.
- 23 Ker je tožeča stranka v prvem primeru lahko prepoznala, da ni bila sklenjena povezana pogodba, se v skladu z nacionalno sodno prakso ne bi mogla sklicevati na neobstoje fikcije zakonitosti in bi se rok za njen odstop iztekel ter odstop zaradi tega ne bi bil veljaven. V drugem primeru pa bi se fikcija zakonitosti v skladu z nacionalno sodno prakso, ker je v posojilni pogodbi v zvezi s pravico do odstopa navedena omejitev „če so bile sklenjene“, neposredno uporabljala, rok za odstop pa bi se prav tako iztekel ter odstop zaradi tega ne bi bil veljaven.
- 24 Zaradi razjasnitve, ali tako imenovana fikcija zakonitosti nasprotuje Direktivi 2008/48, in, poleg tega, ali se fikcija zakonitosti ne uporablja, sta se Sodišču predložili vprašanji 1(a) in (b).
- 25 Vprašanje 2(a) (navedbe v zvezi s posojilno obrestno mero): trditve v zvezi s tem vprašanjem se v glavnem ujemajo s trditvami v zvezi z vprašanjem 2(a) iz predloga za sprejetje predhodne odločbe v zadevi C-38/21. V zvezi s tem se predložitveno sodišče sklicuje na točke od 14 do 16 povzetka predloga za sprejetje predhodne odločbe v tej zadevi.

- 26 Vprašanje 2(b) (nadomestilo za predčasno odplačilo posojila): trditve v zvezi s tem vprašanjem se v glavnem ujemajo s trditvami v zvezi z vprašanjema 4(a) in (b) iz predloga za sprejetje predhodne odločbe v zadevi C-187/20. V zvezi s tem se predložitveno sodišče sklicuje na točke od 31 do 33 povzetka predloga za sprejetje predhodne odločbe v tej zadevi.
- 27 Vprašanje 2(c) (navedbe v zvezi z obrestno mero zamudnih obresti): predložitveno sodišče se sprašuje, kako je treba razlagati člen 10(2)(l) Direktive 2008/48, v skladu s katerim je treba v kreditni pogodbi jasno in jedrnato navesti obrestno mero v primeru zapadlih plačil, ki velja ob sklenitvi kreditne pogodbe, ter pravila za njeno prilagoditev.
- 28 Lahko bi zadostovalo, da se v pogodbo vključi vsebina določbe o zamudnih obrestih iz nacionalne zakonodaje (v tem primeru člen 288(1), drugi stavek, BGB). Predložitveno sodišče opozarja, da je Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče) v odločbi, izdani februarja 2020, presodilo, da je ta razlaga Direktive 2008/48 pravilna in ne dopušča nobenega razumnega dvoma.
- 29 Vendar predložitveno sodišče meni, da ni nujno, da je treba člen 10(2)(l) Direktive 2008/48 razlagati tako. Dodatek „ki velja ob sklenitvi kreditne pogodbe“, ki ga vsebuje Direktiva, in zahteva po jasnosti in jedrnatosti bi lahko govorila v prid temu, da je treba veljavno obrestno mero zamudnih obresti navesti čim bolj eksaktno, torej kot absolutno število, ali kot absolutno število zapisati vsaj aktualno višino veljavne temeljne obrestne mere v skladu s členom 247 BGB, ker lahko tako potrošnik veljavno obrestno mero zamudnih obresti izračuna s preprostim seštevanjem (+ 5 odstotnih točk). Tudi formulacija iz točke 3 Priloge II k Direktivi 2008/48 (standardne informacije o evropskem potrošniškem kreditu) je argument za to, da je treba konkretno veljavno obrestno mero navesti kot število.
- 30 Verjetno tudi ni dovolj jasno in jedrnato, če se glede prilagoditve obrestne mere zamudnih obresti navede, da se obračunajo zakonite zamudne obresti v višini temeljne obrestne mere, ki se ji prišteje pet odstotnih točk. V skladu s sodno prakso Sodišča je namreč za uveljavljanje pravic potrošnikov potrebno, da potrošnik pozna in dobro razume elemente, ki jih mora kreditna pogodba vsebovati v skladu s členom 10(2) Direktive 2008/48. Napotitev na zakon ali predpis za to ne zadostuje (sodba z dne 26. marca 2020, Kreissparkasse Saarlouis, C-66/19, EU:C:2020:242, točke od 45 do 47). Da lahko potrošnik oceni višino obrestne mere zamudnih obresti, mora biti zato verjetno v kreditni pogodbi seznanjen vsaj z referenčno obrestno mero (temeljno obrestno mero) in njeno spremenljivostjo.
- 31 Vprašanje 2(d) (uporaba izvensodnih postopkov pritožbe in drugih pravnih sredstev): trditve predložitvenega sodišča se v glavnem ujemajo s trditvami v zvezi z vprašanjem 6 iz predloga za sprejetje predhodne odločbe v zadevi C-187/20. V zvezi s tem se predložitveno sodišče sklicuje na točke od 36 do 38 povzetka predloga za sprejetje predhodne odločbe v tej zadevi. Predložitveno sodišče tudi pri tem vprašanju s sklicevanjem na sodbo z dne 26. marca 2020,

Kreissparkasse Saarlouis (C-66/19, EU:C:2020:242), dodaja, da po njegovem mnenju zgolj napotitev na zakon ali predpis, ki določa pravice in obveznosti strank ter je dostopen drugje, ne zadostuje, zaradi česar morajo biti po njegovem mnenju vsi formalni pogoji za dopustnost pritožbe navedeni v kreditni pogodbi.

- 32 Vprašanji 2(e) in (f) (vprašanje, ali rok za odstop ne začne teči zaradi vsake nepravilne obvezne informacije): trditve predložitvenega sodišča se v glavnem ujemajo s trditvami v zvezi z vprašanjem 2(d) iz predloga za sprejetje predhodne odločbe v zadevi C-336/20. V zvezi s tem se predložitveno sodišče sklicuje na točke od 17 do 19 povzetka predloga za sprejetje predhodne odločbe v tej zadevi.
- 33 Vprašanja od 3(a) do 3(f) (izguba) in od 4(a) do 4(f) (zloraba pravice): trditve predložitvenega sodišča se ujemajo s trditvami v zvezi z vprašanji od 3(a) do 3(f) in od 4(a) do 4(f) iz predloga za sprejetje predhodne odločbe v zadevi C-38/21. V zvezi s tem se predložitveno sodišče sklicuje na točke od 18 do 39 povzetka predloga za sprejetje predhodne odločbe v tej zadevi.
- 34 Vprašanje 5 (potrošnikova obveznost vnaprejšnje izpolnitve pri vrnitvi po odstopu): v skladu z nacionalno ureditvijo iz člena 357(4), prvi stavek, BGB lahko trgovec (in v primeru prodajne pogodbe, ki je povezana s kreditno pogodbo, dajalec kredita, ki v skladu s členom 358(4), peti stavek, BGB nadomesti trgovca) v primeru odstopa od pogodbe o prodaji potrošniškega blaga zavrne vračilo prejetih plačil (obrokov posojila in morebitnega pologa), dokler se mu blago ne vrne ali mu potrošnik ne dokaže, da ga je poslal.
- 35 BGH (zvezno vrhovno sodišče) zastopa stališče, da iz člena 358(4), prvi stavek, v povezavi s členom 357(4), prvi stavek, BGB izhaja, da je potrošnik, potem ko odstopi od posojilne pogodbe, ki je povezana s prodajno pogodbo, zavezan vnaprej vrniti vozilo dajalcu kredita. Če se izhaja iz obveznosti vnaprejšnje izpolnitve, pravica potrošnika nasproti dajalcu kredita do vračila plačil, ki jih je opravil, učinkuje šele, ko je vrnil vozilo ali dokazal, da ga je poslal. BGH (zvezno vrhovno sodišče) zaradi obstoja obveznosti vnaprejšnje izpolnitve zastopa stališče, da je lahko tožba, ki jo potrošnik po vrnitvi predmeta vnaprejšnje izpolnitve zaradi plačila vloži zoper dajalca kredita, utemeljena le, če se lahko potrošnik sklicuje na zamudo dajalca kredita v zvezi s sprejetjem ponujene izpolnitve. Do zamude pri sprejetju ponujene izpolnitve pa lahko pride samo z dejansko ponudbo na podlagi člena 294 BGB, to je ponudbo na sedežu tožene stranke, ali s tem, da se vozilo pošlje na dokazljiv način. Besedna ponudba v skladu s členom 295 BGB v primeru obveznosti vnaprejšnje izpolnitve ne zadostuje niti, če dajalec kredita ni hotel sprejeti vrnitve kupljene stvari.
- 36 To v obeh obravnavanih primerih pomeni, da bi bilo treba obe tožbi ne glede na vprašanje, ali je bil odstop veljaven, zavrniti kot trenutno neutemeljeni, če bi bilo treba na podlagi nacionalnega prava izhajati iz obveznosti vnaprejšnje izpolnitve tožečih strank in bi bila naložitev plačila s sodbo po vrnitvi vozila utemeljena le od nastopa zamude pri sprejetju ponujene izpolnitve. Navedeno ni bilo namreč niti, da sta tožeči stranki vrnila vozila ali dokazali, da sta ju poslali, niti, da sta

toženi stranki zaradi dejanske ponudbe v skladu s členom 294 BGB prišli v zamudo s sprejetjem ponujene izpolnitve.

- 37 BGH (zvezno vrhovno sodišče) je to potrošnikovo obveznost vnaprejšnje izpolnitve prav pred kratkim potrdilo v odločbi z dne 10. novembra 2020. Vendar se predložitveno sodišče sprašuje, ali je ta razlaga nacionalnega prava v obsegu, v katerem v skladu s sodno prakso najvišjih sodišč določa obveznost vnaprejšnje izpolnitve, v nasprotju s členom 14(1), prvi stavek, Direktive 2008/48/ES ali kakšno drugo določbo prava Unije.
- 38 Potrošnikovo uveljavljanje pravice do odstopa je namreč v praksi zelo omejeno, če mora vrniti kupljeni predmet, preden lahko pri sodišču vloži tožbo za vračilo obrokov posojila, do katerega je upravičen. Če mora potrošnik vrniti avto, ne da bi vedel, ali je odstop sploh veljaven in kako hitro bo v tem primeru prejel izpolnitev, ki mu jo dolguje dajalec kredita, ga bo to pogosto odvrnilo od odstopa, tudi če bi lahko upravičeno odstopil od pogodbe.
- 39 Za varovanje upravičenih interesov dajalca kredita izhajanje iz potrošnikove obveznosti vnaprejšnje izpolnitve tudi ni potrebno. Potrebi po varstvu dajalca kredita je zadoščeno tudi, če je v zameno za vrnitev avta zavezan vrniti plačila, ki jih je opravil potrošnik. Če se izhaja iz pridržne pravice v skladu s členom 273 BGB, je trgovec dovolj zavarovan, saj njegova izpolnitev ni potrebna, dokler mu vozilo ni dejansko ponujeno.
- 40 Poleg tega se s to razlago člena 357(4) BGB, ki jo zagovarjajo najvišja sodišča, pri potrošniških kreditnih pogodbah, ki so povezane s prodajnimi pogodbami, jemlje polni učinek pravici do odstopa v skladu s členom 14(1) Direktive 2008/48, ki jo zagotavlja ta direktiva, tako da je uresničevanje njenih bistvenih ciljev zelo oteženo.
- 41 Zato je treba členu 14(1) Direktive 2008/48 po mnenju predložitvenega sodišča verjetno pripisati neposredni učinek v tem smislu, da ni veljavna nacionalna ureditev, v skladu s katero pravica potrošnika nasproti dajalcu kredita do vračila plačanih obrokov posojila v primeru kreditne pogodbe, povezane s prodajno pogodbo, po veljavnem uveljavljanju pravice do odstopa v skladu s členom 14(1) te direktive učinkuje šele, ko je potrošnik dajalcu kredita vrnil kupljeni predmet ali dokazal, da mu ga je poslal. Enako neveljavna je verjetno tudi ureditev, v skladu s katero je treba tožbo, ki jo potrošnik po vrnitvi kupljenega predmeta vloži zaradi vračila plačanih obrokov posojila, zavrniti kot trenutno neutemeljeno, če dajalec kredita s sprejetjem kupljenega predmeta ni prišel v zamudo s sprejetjem izpolnitve.
- 42 Vprašanje 6 (pravica sodnika posameznika, da pri Sodišču vloži predlog za sprejetje predhodne odločbe): trditve predložitvenega sodišča se v glavnem ujemajo s trditvami v zvezi z vprašanjem 4 iz predloga za sprejetje predhodne odločbe v zadevi C-336/20. V zvezi s tem se predložitveno sodišče sklicuje na točke od 30 do 33 povzetka predloga za sprejetje predhodne odločbe v tej zadevi.

- 43 Predložitveno sodišče na koncu opozarja, da se vprašanja za predhodno odločanje, ki jih je predložilo v tem predlogu za sprejetje predhodne odločbe, deloma prekrivajo z vprašanji, ki so predmet zadev C-33/20, C-155/20, C-187/20, C-336/20 in C-38/21, o katerih že teče postopek pred Sodiščem, zaradi česar predlaga združitev zadev.

DELOVNI DOKUMENT